

Komisijos atsakymas į Europos piliečių iniciatyvą „Saugokime bites ir ūkininkus!“

2023 m. balandžio 5 d.
#EUGreenDeal
#EUTakeTheInitiative

„**Saugokime bites ir ūkininkus.**
Bitėms nekenkiantis žemės ūkis –
sveika aplinka“
Europos piliečių iniciatyva,
remiama daugiau kaip **milijono**
piliečių visoje ES

Komisija raginama:

- iki 2035 m.
pamažu visiškai
atsisakyti sinte-
tinių pesticidų
- atkurti biologinę
įvairovę
- padėti ūkinin-
kams prisitaikyti
prie permainų

Kodėl tai svarbu

Tarpusavyje susijusios klimato kaitos, taršos ir biologinės įvairovės nykimo krizės kelia grėsmę Europos žemės ūkiui ir ilgalaikiam aprūpinimo maistu saugumui.

Jei nebus apdulkintojų, planetoje neliks gyvybės.
Išnykus vabzdžiams apdulkintojams sutriktų ekosistemų funkcijos.

**80 % pasėlių ir
laukinių žydinčių
augalų rūšių priklauso
nuo apdulkinančių
gyvūnų.**

Europos Sąjungoje
nyksta kas trečia
bičių, drugių ir
žiedmusių rūšis.

Komisijos atsakymas

- Komisija šią iniciatyvą vertina palankiai, nes dėl klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo kyla vis daugiau iššūkių Europos žemės ūkiui.
- Dabar visų pirma siekiama **greitai priimti** Komisijos pateiktus teisės aktų pasiūlymus, dėl kurių šiuo metu derasi Europos Parlamentas ir ES Taryba, **kartu išlaikant didelius užmojus**.
- Itin svarbu šiuos teisės aktus veiksmingai ir laiku **įgyvendinti** kartu su **Bendraja žemės ūkio politika (BŽŪP)** pagal „Europos žaliajį kursą“.

Nuo EPI pradžios 2019 m. Komisija ėmė taikyti reikšmingas priemones pagal „Europos žaliajį kursą“, siekdama spręsti apdulkintojų nykimo problemą ir užtikrinti maisto sistemų tvarumą.

Persvarstyta ES iniciatyva dėl apdulkintojų: „Naujas apdulkintojų politikos kursas“

- ✿ 42 priemonės, kurių tikslas – šalinti apdulkintojų nykimo priežastis, kokybiškiau skleisti žinias ir veiklai suteikti atitinkamus subjektus visoje visuomenėje.

ES strategija „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategija

- ✿ Siekiant atkurti biologinę įvairovę žemės ūkyje, 10 % žemės ūkio paskirties žemės turi būti su didelės įvairovės kraštovaizdžio ypatybėmis – tai, pavyzdžiui, buferinės juostos, pūdymas su sėjomaina ar be jos, gyvatvorės, tvenkiniai.
- ✿ Bent 25 % žemės ūkio paskirties žemės reikia skirti ekologiniam ūkininkavimui.
- ✿ Iki 2030 m. reikia bent 50 % sumažinti maistinių medžiagų nuostolius žemės ūkyje, užtikrinant dirvožemio derlingumo kokybės išlaikymą.

Gamtos atkūrimo įstatymo pasiūlymas

- ✿ Nauji privalomi tikslai, įpareigojantys atkurti žemės ūkio ekosistemas.
- ✿ Iki 2030 m. pakeisti apdulkintojų populiacijų nykimo tendenciją ir šias populiacijas reguliariai stebėti.

ES bendroji žemės ūkio politika 2023–2027 m.

- ✿ Parama BŽŪP lėšomis taikoma 90 % ES žemės ūkio paskirties žemės, atsižvelgiant į aplinkos sąlygas.
- ✿ 100 mlrd. EUR skiriama ūkininkams remti perėjimo prie ekologiškos ekonomikos tikslais.
- ✿ 49,5 mlrd. ha bus taikomos papildomos priemonės, kuriomis skatinama saugoti (atkurti) biologinę įvairovę arba mažinti pesticidų naudojimą. Remiama žemės ūkio veikla gali būti ekologinis ūkininkavimas, agroekologija ar tikslusis ūkininkavimas.

Reglamento dėl tvaraus pesticidų naudojimo pasiūlymas

- ✿ Iki 2030 m. 50 % sumažinti cheminių pesticidų naudojimą ir keliamą riziką ES žemės ūkyje.
- ✿ Pereinamuoju laikotarpiu ūkininkams penkerius metus mokėti kompensacijas BŽŪP lėšomis.

ES pasauliniai įsipareigojimai

- ✿ Pagal 2022 m. gruodžio mėn. Monrealyje priimtą Pasaulinę biologinės įvairovės strategiją ES ir valstybės narės įsipareigojo iki 2030 m. perpus sumažinti bendrąjį pesticidų keliamą riziką.

